

Çocuklarda konuşma gecikmesine ve konuşma geriliğine yol açan en yaygın etmenlerden bazıları şunlardır:

1- Zekâ geriliği

Konuşmanın gecikmesinde en sık karşılaşılan nedenlerden biri çocuğun zekâ olarak yaşıtlarına göre geri olmasıdır.

2- Yaygın gelişimsel bozukluklar

Konuşma geriliğine yol açan önemli sorunlardan birisi de yaygın gelişimsel bozukluklar adı altında toplanan otistik bozukluklardır. Bu durumlarda, asıl sorun çocuğun sosyal iletişime kapalı olmasıdır. Sosyal iletişimin eksikliği, kişilere ve yaşıtlarına ilgisizliğin yanında, ilgi alanlarının kısıtlı olması, değişikliğe tepki, bazı oyuncak veya nesnelere aşırı ilgilenme, sallanma, dönme, el çırpma gibi değişik hareketlerin sık gözlenmesi bu çocukların özellikleridir. Erken yaşta tespit edilerek tedavi edilmesi çok önemlidir.

3- İşitme bozukluğu

Çocuklarda konuşma yeteneğinin gelişmesi için dış dünyadan ses olarak uyaran alması, bunları algılaması, yorumlaması, ayırt etmesi ve bunun sonucunda ona benzer sesleri çıkartması süreci gereklidir. İşitme sorunu olan çocuklarda, dış dünyadan hiç bir ses işitmedikleri ve uyaran almadıkları için konuşma sorunu ortaya çıkar. Konuşmayan veya geç konuşan çocukların ilk olarak işitme yönünün incelenmesi gereklidir.

4- Görme bozukluğu

Görme özrü işitme sorunu kadar probleme yol açmasa da çocuğun etrafında olup bitenleri görmemesi, nesnelere tanıyamaması, isimlerini öğrenememesi nedeniyle konuşma açısından sorun teşkil edebilmektedir.

5- Sık havale geçirilmesi ve epilepsi

Küçük yaşta sık havale geçiren ve epilepsi hastası çocuklarda konuşma sorunu ortaya çıkabilmektedir. Bazı çocuklar normal biçimde konuşmaya başlamaları ve hatta bazı cümleler kurmalarına karşın geçirdikleri havaleler ve epilepsi nöbetleri nedeniyle beyindeki işitme merkezi veya ilgili bölümlerde hasar oluşması konuşma açısından ciddi etkilere yol açabilmektedir.

6- Uyaran eksikliği

Konuşma problemlerine yol açan bir diğer neden ise çocukların çok fazla kendi haline bırakılması, bu nedenle uyarı almalarının engellenmesidir. Çocuğun doğduğu andan itibaren insanlar arasında olması, onunla konuşulması, sevilmesi, oyun oynanması onun gerekli çevresel uyarıları alarak konuşmasını hızlandıracaktır.

Diğer yandan etrafında fazla insan bulamayan, özellikle bakım evlerinde kendi halinde kalan çocuklarda, ailenin ilgisiz olduğu ve etrafında çocukların bulunmadığı durumlarda konuşma gelişimi geri kalabilmektedir.

Yukarıda bahsedilen soruna paralel olarak özellikle küçük yaşta insan ilişkilerinin kısıtlı olması ve ilgisizlik nedeniyle sadece TV seyretmeye (saatlerce klip, reklam izleme) terk edilen çocuklarda dış dünyadan kopma, kendi halinde olma eğilimi, insanlardan ve insanlar arası ilişkilerden uzaklaşma, duygusal alışverişten vazgeçme, konuşmama, seslenince bakmama gibi durumlar gelişebilir. Buna bağlı olarak çocukların konuşması gelişmez veya geliştikten sonra gerileyebilir.

7- Çeşitli hastalıklar

Ayrıca düzenleme bozuklukları, kronik depresyon, çocukluk çağı psikozları gibi bir çok hastalıkta ve çok merkezi sinir sistemini tutan hastalıklarda konuşma sorunları ortaya çıkabilmektedir.

Konuşma Ve Dil Gelişimini Hızlandırmak İçin Yapılabilecekler

Konuşma ve dil gelişimini hızlandırmak ve desteklemek için yapılabileceklerden bazıları şunlardır:

- * Çocukla ilgilenmek ve sevildiğini hissettirmek.
- * Çocuğun bedensel ihtiyaçlarına yerinde ve zamanında cevap vermek.
- * Çocukla sık sık konuşmak, hikaye masal anlatmak, ninni, tekerleme söylemek.
- * Çocukla yaşına uygun oyunlar oynamak.
- * Çocukla birlikte kaliteli vakit geçirmek.
- * Çocuğun dengeli ve çeşitli beslenmesini sağlamak.
- * Mümkün olduğunca yaşlıları ile birlikte oyun oynamasını sağlamak.
- * Çocuğun konuşmasına ve sesli mesajlarına cevap vermek.
- * Nesnelere ilgili açıklayıcı bilgi vermek.
- * 2 yaşından önce TV iletmemek, 2 yaşından sonra bir gün içinde 1-2 saatten uzun süreyle TV karşısında kalmasını engellemek.
- * Çocuğun işaret ile gösterdiği istekleri onunla konuşarak yönlendirmek, anlatmasını sağlamak. (yaşına uygun olarak)
- * Çocuğun fikirlerine değer vermek, anlattıklarını dinlemek.
- * Çocuğun sık sık sosyal ortamlarda bulunmasını sağlamak.
- * Konuşmaya başladığında cesaretlendirmek, teşvik etmek.
- * Günlük belli bir zaman ayırarak, çocukla resimler üzerinde bol bol konuşmak.

* Çocuğun yaşına uygun olarak hikaye, masal anlatmasını desteklemek.

* Konuşma zorlukları görüldüğünde çocuğun dikkatini konuşma zorluklarına çekmemek.